

दिनांक : १०/१२/२०२५ गुण : १०० वेळ : स.१०.०० ते दु. १.००

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)

१. वर्गीकरण हा शब्द ----- या शब्दापासून तयार झाला आहे.
अ) वर्ग ब) धर्म
क) क्रम ड) यापैकी नाही
२. ज्ञान वर्गीकरण म्हणजे -----चे वर्गीकरण होय.
अ) शीर्षक ब) लेखक
क) ज्ञान ड) यापैकी नाही
३. चिन्हांकनात एकापेक्षा अधिक जातीच्या चिन्हांचा उपयोग असतो ते -----चिन्हांकन होय.
अ) मिश्र ब) शुद्ध
क) दोन्ही अ आणि ब ड) यापैकी नाही
४. वर्गीकरण ही -----चालणारी प्रक्रिया आहे.
अ) अनियमित ब) सतत
क) प्रत्यक्ष ड) अप्रत्यक्ष
५. वर्गीकरण पद्धती ----- असावी .
अ) गतिमान ब) हलुवार
क) दोन्ही अ आणि ब ड) यापैकी नाही
६. डॉ. रंगनाथन यांनी ज्ञानविश्वाची विभागणी ----- मंडलात केली.
अ) ५ ब) ६
क) ४ ड) ३
७. ----- प्रक्रिया हे वर्गीकरण प्रक्रियेचे पहिले वैशिष्ट्य मानले जाते.
अ) शारीरिक ब) तांत्रिक
क) मानसिक ड) आर्थिक
८. सतत कोणत्यातरी एकाच जातीच्या चिन्हांचा वापर केल्यास त्यास ----- चिन्हांकन असे म्हणतात.
अ) अशुद्ध ब) मिश्र
क) शुद्ध ड) यापैकी नाही
९. ----- मुळे पुस्तक देणे व परत घेणे सोपे होते.
अ) तालिकीकरण ब) ग्रंथसूची
क) वर्गीकरण ड) वरील सर्व
१०. डीडिसीमध्ये फक्त ----- वर्णमाला वापरली जाते.
अ) एरियल ब) टाइम्स न्यू रोमन
क) देवनागरी ड) रोमन

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)

१. वर्गीकरण व तालिकीकरण परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
२. डॉ. रंगनाथन यांचे वर्गीकरणातील योगदान या बद्दल सविस्तर माहिती लिहा.
३. वर्गीकरणाच्या व्याख्या, आवश्यकता व प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)

१. दशांश वर्गीकरण पद्धती स्पष्ट करा.
२. ग्रंथवर्गीकरण म्हणजे काय ? ते सांगून आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील कोणत्याही एका संस्थेचे कार्य सांगा.
३. चिन्हांकन म्हणजे काय ? त्याची कार्ये, प्रकार व गुणधर्म स्पष्ट करा ?

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)

१. वर्गीकरणाचे प्रकार
२. मागणीक अंक
३. सीआरजी

English Translation
Classification Theory (BL24-122/BL25-122)

Q. 1 Choose the correct option (10)

1. The word classification is derived from the word _____.
a) Class
b) Religion
c) Sequence
d) None of these.
2. Knowledge classification is the classification of _____.
a) Title
b) Author
c) Knowledge
d) None of these.
3. Marking that uses more than one type of symbol is called _____ marking.
a) Mixed
b) Pure
c) Both A and B
d) None of these
4. Classification is a _____ process.
a) Irregular
b) Continuous
c) Direct
d) Indirect
5. The classification method should be _____.
a) Fast
b) Slow
c) Both A and B
d) None of these
6. Dr. Ranganathan divided the world of knowledge into _____ spheres.
a) 5
b) 6
c) 4
d) 3
7. The _____ process is considered the first feature of the classification process.
a) Physical
b) Technical
c) Mental
d) Financial
8. Continuous use of symbols of the same type is called _____ notation.
a) Impure
b) Mixed
c) Pure
d) None of these
9. _____ makes it easy to give and take back books.
a) Cataloguing
b) Bibliography
c) Classification
d) All of the above
10. Only _____ alphabet is used in DDC.
a) Arial
b) Times New Roman
c) Devanagari
d) Roman

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain the relationship between classification and cataloguing?
2. Write in detail about the contribution of Dr. Ranganathan in the field of classification?
3. Explain definition of classification its importance and types?

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. Explain decimal classification method?
2. Explain what a book of classification is and describe the work of any one organization at the international level.
3. What is notation? Explain its function, types and features?

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Types of classification
2. Class number
3. CRG
